

Иван ШУКОВИЋ*

СИСТЕМ И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ПРИВАТНИХ ГАЛЕРИЈА – ПРОБЛЕМИ БРОЈНЕ И НЕОПХОДНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ПРИЛИКОМ ТРАНСПОРТА РАДОВА

Још деведесетих година, галерија „Пизана“ афирмисала се као један од најзначајнијих пунктова за презентовање актуелних збивања у нашој умјетности. У том двадесетогодишњем периоду приказани су, како самостално тако и у оквиру групних изложби, аутори различитих сензибилитета и поетика. И тако је изложбени простор галерије „Пизана“ постао простор за међусобне контакте умјетника, посредник у комуникацији са креативним потенцијалом, као и мјесто које је наклоњено публици. Као резултат отворености за сарадњу са младим умјетницима, галерија „Пизана“ је и иницијатор честих представљања на престижним манифестацијама, изложбама, бијеналима и сајмовима у региону и шире. Посљедњих година, „Пизана“ је остварила успјешну сарадњу са умјетницима који су на међународној сцени стекли препознатљивост. То је и разлог због којег смо се определијели да излаземо на сајму Europe Art у Женеви, да се представимо на аукцији скулптура у истакнутој кући Sotheby's у Лондону и посјетимо Miami Basel Art, гдје смо промовисали црногорску умјетничку сцену и упознали се са радом најзначајнијих галеријских кућа у свијету. Представљати се на овој и сличним манифестацијама немогуће је а да се не прође обимна и напорна процедура, на коју се чека дуго. Свима који су излагали вани познато је каква је незаобилазна папирологија и које су све компликације на путу да се један или више радова представе вани. Због тога смо сматрали да овако важан скуп и наше учешће на њему искористимо као идеалну прилику за покретање теме која се тиче проблема папирологије. Уколико се један рад продаје купцу који је планирао транспорт истог, неопходно је проћи исту процедуру као да говоримо о

* Иван Шуковић, галерија „Пизана“, Подгорица

умјетнини која се третира као национално благо. Прва дестинација је Регионални завод за заштиту споменика, уз већ поменути захтјев да рад није национално благо. Са том потврдом одлази се у Министарство културе, након чега слиједе шпедитерски послови. Уколико изложите вани, потребно је на свакој граници оцаринити слику и нове шпедитерске услуге и тзв. пломбу за слику. У том смислу сматрамо да се посредством оваквих скупова, који окупљају релевантне ствараоце из области ликовне умјетности, може покренути иницијатива око документа који би био пасош за робу, у овом случају излагачку умјетност, а који је већ четири деценије у свијету познат као АТА karnet.

АТА karnet представља међународни царински документ који се широм свијета користи у циљу скраћивања, убрзавања и олакшавања царинских процедура које се примјењују код привременог увоза. 1961. године, у циљу олакшавања и подстицања свјетске трговине, Свјетска царинска организација (WCO) усвојила је „Конвенцију о АТА karnetima као привременим дозволама за увоз роба”. АТА је скраћеница настала од енглеских или француских ријечи „Admission Temporaire/Temporary Admission”. Конвенција покрива три категорије међународне робне трговине, које обухватају:

- комерцијалне узорке;
- робу која се користи за презентације на сајмовима, изложбама и сличним догађајима;
- професионалну опрему.

АТА karnet издају и за њега гарантују националне организације земаља чланица и потписница АТА конвенције. Главни администратор АТА karneta је Међународно биро привредних комора, који је интегрални дио Међународне привредне коморе у Паризу. Царинске администрације у преко 58 земаља свијета су прихватиле АТА karnet као гаранцију да ће све царине и таксе бити плаћене ако се роба декларисана АТА karnetom не користи у складу са правилима за њено кориштење.

У последњих четрдесет година, АТА karnet је постао широко прихваћен као међународни царински документ, а према подацима из 1998. године, издато је 194.986 АТА karneta који су покривали привремени увоз вриједности од скоро 12 милијарди долара.

Предности кориштења АТА karneta:

- може се неограничено користити као гаранција за привремени увоз;
- вриједи годину дана од дана издавања;
- међународно је прихваћени документ у преко 60 земаља свијета; елиминише плаћање царина, дажбина и пореза на додатну вриједност при-

ликом привременог увоза и њихов повраћај приликом враћања привремено увезене робе у иностранство;

- поједностављује царинску процедуру;
- омогућава да се приликом привременог извоза или увоза све формалности обаве путем само једног документа;
- унапријед су познати сви услови привременог увоза или извоза, тако да се лакше склапају трговински договори;
- смањује трошкове царинских и увозно-извозних процедура;

Цијена издавања АТА карнета, нпр. у Сједињеним Америчким Државама, је 0,75 долара за сваких 100 долара вриједности робе.



Анка Бурић, „Црвено и црно”, уље и угљен на платну, 100 x 100 cm, 2005.